

VI. ročník

Farský list

číslo XXIV 27.11.2011 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Úvodník

Na sviatky Narodenia Pána Ježiša Krista sa v gréckokatolíckej Cirkvi pripravujeme pôstom, ktorý sa volá Filipovka. V predvečer Narodenia Pána je veľmi prísny pôst.

Pôst sa vo všeobecnosti chápe ako jeden zo spôsobov prípravy na duchovnú udalosť, na sviatok. Možno nám pomôže tento úvodník lepšie prežívať tento klasický prostriedok posvätenia sa a otvorenia Bohu.

Na začiatku vidíme, že pôst bol v Ježišovej dobe bežnou náboženskou praxou: „*Jánovi učeníci a farizeji sa postili...*“ Byť zbožným veriacim teda znamenalo praktizovať i pôst ako zdržanlivosť od jedla a pitia. Doslova nič nejst' – nielen nekonzumovať mäso, ako to najčastejšie chápeme dnes. Išlo vlastne o dobrovoľné zrieknutie sa jedla – zdroja života. Pôstom akoby sme potvrdzovali, že materiálne jedlo nie je naším životom, že očakávame a pripravujeme sa na iný, lepší život. A práve v tak významnej náboženskej otázke, akou je pôst a jeho realizácia, došlo v evanjeliu ku konfliktu medzi farizejmi a Ježišom: „*Prečo sa Jánovi učeníci a učeníci farizejov postia a tvoji učeníci sa nepostia?*“

Ježiš v reakcii na túto výčitku poukazuje na novú situáciu, ktorá vznikla jeho príchodom na svet: „*Vari sa môžu svadobní hostia postiť, kým je ženích s nimi? Dokiaľ majú medzi sebou ženícha, nemôžu sa postiť.*“ Kristus sa tak štylizuje do podoby ženícha a jeho učeníci (vo všeobecnosti my všetci, ktorí v neho veríme) sú svadobní hostia. A k svadbe ako radostnej udalosti vôbec neprislúcha pôst, ktorý symbolizuje pokánie, smútok, skrúšenosť ducha. Kým teda apoštoli prežívajú fyzickú prítomnosť Ježiša, nemôžu sa postiť, ale majú sa tešiť z tejto mimoriadnej prítomnosti ženícha Krista. V Ježišovi Kristovi sa uskutočňuje výnimočný sobáš Boha s ľudstvom, preto je Kristov pozemský život radostnou svadbou, ktorej vyvrcholenie predstavuje nebeská hostina v Božom kráľovstve.

Krásne prirovnanie Ježiša k ženíchovi a nás k jeho svadobným hosťom a priateľom – to je vlastne výraz túžby Boha nerozlučne sa s nami spojiť v láske, dať nám účasť na svojej radosti, na svojej prirodzenosti, na svojom večnom živote. Ide o biblický obraz, ktorý sa vyskytuje viackrát, a to už v Starom zákone – Boh je tu predstavovaný ako ženích či snúbenec: „*Ako si vezme mladík pannu, tak si ťa vezme tvoj staviteľ, a ako sa teší ženích neveste, tešiť sa bude tvoj Boh.*“ (Iz 62, 5), alebo: „*Vtedy si ťa navždy zasnúbim, za pravdu a právo si ťa zasnúbim, za lásku a zľutovanie, zasnúbim si ťa za vernosť, takže poznáš Pána.*“ (Oz 2, 21 – 22).

Tento vzťah Boha k ľuďom a ľudí k Bohu teda najlepšie vyjadruje manželská alebo snúbenecká láska. Veľkosť človeka je totiž v nekonečnej láske, akú voči nemu prechováva sám Boh. A veľkosť človeka je i v milovaní Boha celým srdcom. „*No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom, v ten deň, sa budú postiť.*“ Príde teda čas, keď im Ježiša vezmú – Kristus tu myslí predovšetkým na svoje zajatie, umučenie a na smrť na kríži. Budú to dni potvrdenia Ježišovej lásky k nám skrze kríž. Budú to tiež dni, keď sa naplno ukáže zloba nášho hriechu, ktorý odmieta Boha, opúšťa ho, dokonca ho zabíja na kríži. Až vtedy nastane pre učeníkov čas pôstu, čas ľútosti a slz, čas skrúšenosti a intenzívnych modlitieb. Čas Ježišových múk bude teda pre nich výzvou spojiť sa s ním prostredníctvom pôstu, prípadne pôstom podporiť jeho skúšku či utrpenie. Spasiteľ nám tak odhaľuje kresťanský význam pôstu, ktorý nás spája s jeho tajomstvom utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania.

Kresťanský pôst má i veľkonočný charakter, pričom nás robí účastníkmi Kristovej Paschy. Tento nový význam kresťanského pôstu Ježiš ešte zvýrazní dodatkom a vysvetlením: „*Nik neprišíva na starý odev záplatu z novej látky, lebo záplata vytrhne kus z neho, nové zo starého, a diera bude ešte väčšia. A nik nevlieva mladé víno do starých mechov, lebo víno mechy roztrhne a vyjde nazmar aj víno, aj mechy, ale nové víno do nových mechov.*“ Ježiš nám priniesol nový život, a teda aj nový pôst, novú modlitbu, novú

lásku. Starozákonné veci sa tak už majú konať v Kristovom duchu a evanjeliu. Píše o tom i apoštol Pavol: „Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pomínulo a nastalo nové.“ (2 Kor 5, 17). Obraz nového vína chce pritom ešte viac zdôrazniť aspekt radosti a lásky, ktorá plynie z Kristovho evanjelia. A to je ten nový život v Spasiteľovi. Pôst je zároveň i očakávaním Pána, hľadaním jeho prítomnosti – tak, ako to bolo v prípade snúbenice z Piesne piesní. Náš život je vlastne hľadaním Boha. Radosť zo stretnutia s ním sa následne mení na ťažkú dobu jeho hľadania a očakávania. Keď je totiž Boh s nami, všetko je plné života a radosti – keď sa ale Boh akoby skryje, začína čas súženia a pôstu, intenzívneho hľadania. Akoby sme mali do slávneho Pánovho príchodu čas pôstu... A ten potrvá až dovtedy, kým nezačne nebeská Baránková hostina... Sviatky Kristovho narodenia nám pomáhajú opäť objaviť a zažiť si Božiu prítomnosť v našom živote... Znova vo viere prežívame to krásne Božie meno Emanuel – Boh s nami... Boh sa k nám sklonil, prišiel medzi nás, aby sme sa mohli tešiť a sýtiť z jeho dobroty a lásky... A aby sme sa dobre pripravili na sviatky Kristovho narodenia, snažme sa postiť... Nezabúdajme pritom, že postiť sa znamená túžiť po skutočnom živote v Bohu, pôstom sa otvárame Bohu a jeho milosti... Želám Vám užitočný a radostný pôst.

o. Rastislav (Jarán)

Náš ikonostas: Blažený Pavel Peter Gojdič OSBM

V dnešnom čísle *Farského listu* sa pozrieme na ďalšiu ikonu v hlavnom rade nášho ikonostasu, konkrétne na ikonu bl. Pavla Petra Gojdiča. Na ikonostase je umiestnený na južnej strane (z pohľadu veriaceho je to vpravo). Aj napriek mnohým útrapám, ktoré sprevádzali život bl. P.P.Gojdiča na ikone je vyobrazený v mladšom veku, bez známok nejakého utrpenia. Na tomto mieste je dôležité poznamenať to, čo hovorí o nebeskom živote Božie Slovo. V Biblii sa totiž píše, že v nebi budeme žiť a prebývať pri Bohu v mladíckej kráse. Preto aj na ikonách sa zobrazuje svätec v mladšom veku, bez nejakých známok utrpenia, aj keď možno daný svätec zomrel ako mučeník. Sú však aj ikony, ktoré majú svoj kánon

a ten sa musí pri písaní ikon dodržiavať, preto ikony prepodobných, vyznavačov, svätiteľov nie vždy ich zobrazujú ako mládencov.

Bl. Pavel Peter Gojdič je na ikone vyobrazený tak ako ho vystihuje aj jeho život. S milým a vrúcny pohľadom, keďže ho poznáme ako biskupa "zlatého srdca". Čo sa týka odevu, v ktorom je oblečený, tak ten takisto odráža biskupove hodnosti a privilégia. Keďže vladyka Gojdič bol baziliánom má oblečenú baziliánsku reverendu a pre baziliánov typický biely kolár okolo celého krku. Ako vrchný odev je zobrazené mimoslužobné rúcho biskupa - červená(purpurová) mantia. Metropolita má nosiť modrú (tyrkysovú) mantiu a patriarcha zelenú. Na tejto mantii sú vyobrazený šestorokridli serafíni, ktorý sa spomínajú aj v modlitbe anafory v Božskej liturgii sv. Bazila Veľkého: "*vôkol Teba stoja šestorokridli serafíni, dvoma krídlami si zahalujú tvár, dvoma nohy a dvoma sa vznášajú ...*" Pohľad veriaceho, ktorí sa zahľadí na ikonu isto padne na zlatý zdobený kríž, ktorý má vladyka na hrudi. Je to ten zlatý kríž, ktorý dostal bl. Pavel dňa 29.03.1927 (teda 4 dni po jeho biskupskej vysviacke) na audiencii u pápeža Pius XI. Pápež mu daroval zlatý kríž so slovami: „Tento kríž je iba slabým symbolom tých veľkých krížov, ktoré na teba zošle Pán Boh, môj synu, v Tvojej biskupskej službe.“ Na hlave má vladyka Pavel solideo, ináč nazývané aj piuska. Je to mimoliturgická pokrývka hlavy biskupov rímskeho obradu. Keďže však po niekoľko stáročí (vlastne hneď po zjednotení s Rímom v roku 1646) bola gréckokatolícka cirkev tvrdo

liturgicky ovplyvňovaná rímskokatolíckym duchovenstvom, tak aj vладыka Pavel bol nositeľom niektorých týchto rímskokatolíckych liturgických prvkov. Aj napriek všetkým tlakom na našu gréckokatolícku cirkev či už zo strany jágerských biskupov v 17.-18. storočí, či už nátlaku zo strany komunizmu, je vладыka Pavel symbolom vernosti pápežovi a rímskemu stolcu. Preto prosíme aj my o vytrvalosť a vernosť vo viere práve bl. Pavla Petra Gojdiča modlitbou: *Blažený otec a mučeník Pavol, pros Boha za nás.*

o. Michal (kaplán)

Farské oznamy

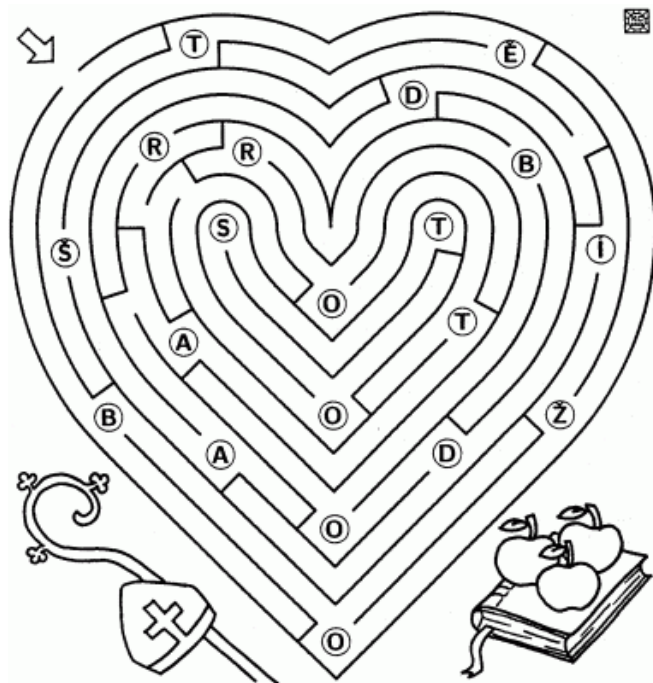

- ❖ nasledujúci týždeň od 28.11. je prvopiatkový. Spovedáme ako stále hodinu pred sv. liturgiou. Chorých budeme spovedať v piatok dopoludnia. Ak máte doma chorého, ktorý nechodí pravidelne každý mesiac na sv. spoveď, ale chce teraz pred Vianocami sa vyspovedať nahláste nám to najneskôr do 1. decembra do večer. sv. liturgie.
- ❖ v našej cirkvi už prebieha predvianočný pôstny čas - filipovka. Zdržanlivosť od mäsa platí v piatky, kto však chce konať skutky kajúcnosti, môže sa postiť aj v stredu. V stredu a piatky sa pred sv. liturgiami modlíme Moleben pred Narodením Ježiša Krista.
- ❖ pozývame deti a mládež, ale aj rodičov na detské sv. liturgie, ktoré máme stále v piatky.
- ❖ 6. december sviatok sv. Mikuláša - je to odporúčaný sviatok. Sv. liturgie budú ráno o 8.00 (osl.) a večer o 18.00 (sl.).
- ❖ v utorok 6. decembra sa ohlásil na návštevu sv. Mikuláš. Vraj má prísť k deťom, ktoré budú večer na sv. liturgii. Tak pozývame všetky deti na stretnutie s otcom Mikulášom.
- ❖ s balíčkami na sv. Mikuláša sú spojené nemalé náklady. Kto chce pomôcť nech vhodí milodar do pokladničky, ktorá je pri kaplnke sv. Lucie. Odhadovaná cena jedného balíčka je 2 €.
- ❖ v stredu 7. 12. po sv. liturgii sa pomodlíme veľkú večiereň zo sviatku Nepoškvrneného počatia Presv. Bohorodičky.
- ❖ vo štvrtok 8.12. slávime Cirkvou prikázaný sviatok Nepoškvrneného počatia Presvätej Bohorodičky. Sv. liturgie budú ráno o 8.00 (osl.), večer o 18.00 (sl.) a na Bani o 16.00 (sl.) Pri všetkých sv. liturgiách bude myrovanie.
- ❖ v nedeľu 18. decembra bude po sv. liturgii o 10.00 hod. vonku pred chrámom Vianočná burza. Budú sa predávať vianočné ozdoby a oplátky, ktoré si budete môcť zakúpiť.
- ❖ v nedeľu 18. decembra od 15. hod. bude popoludní v našej farnosti predvianočná sv. spoveď.
- ❖ Blíži sa čas Narodenia Ježiša Krista a s tým je spojená akcia Dobrá novina v našej farnosti. Požehnanie koledníkov (vysielacia sv. liturgia) bude 10.12.2011 v našej PO katedrále Vладыkom Jánom. Srdečne sú pozvaní aj rodičia koledníkov

Zábavné okienko...

Sv. Mikuláš pochádzal z Myry. Snažil sa pomáhať všetkým a v jeho živote sa udialo mnoho príbehov a preto iste môžeme povedať, že v jeho srdci a živote sa odrážala...viď tajnička!

- Tvojou úlohou je dostať sa až do vnútra srdca ☺

Ide Gusty s nákladniakom po diaľnici, zle odhadne výšku nákladu a zasekne sa pod mostom. Za chvíľu dorazí policajné auto, policajt podíde ku kabíne, v ktorej sedí našťavaný šofér

Gusty a pýta sa : Tak čo, zasekli ste sa, že? Gusty na to:

Ta ňe pán policajt. Veziem most a došiel mi benzín!

Mikulášku, dobrý strýčku modlím sa ti modlitbičku, zlož tú svoju plnú tašku, daj nám z darov tvojich trošku, či koláč a makového, či koníka mädového.

Veď ty svätý Mikuláš, veľa dobrých darov máš...

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekcov.sk

e-mail: presov.sekcov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

